

Garść faktów o gminie Pruszcz Gdański

Gmina Pruszcz Gdański (województwo pomorskie, powiat gdański) obejmuje 31 wsi sołeckich (Arciszewo, Będzieszyn, Bogatka, Borkowo, Borzęcin, Bystra Wieś, Bystra Osiedle, Ciepłewo, Dziewięć Włók, Goszyn, Jagatowo, Juszkowo, Krępiec, Lędowo, Łęgowo, Mokry Dwór, Przejazdowo, Radunica, Rekcin, Rokitnica, Rotmanka, Rusocin, Straszyn, Świńcz, Wiślina, Wiślinka, Wojanowo, Żukczyn, Żuława, Żuławka) oraz dwie wsie niesołeckie: Melentyn i Weselno.

Liczba ludności Gminy Pruszcz Gdański podwoiła się w latach 1995 – 2014 i wynosi obecnie 25 tys. mieszkańców (zameldowanych). Najliczniejsze miejscowości to Straszyn, Juszkowo i Borkowo.

Gmina Pruszcz Gdański zajmuje powierzchnię 143,6 km², co stanowi ponad 20% całkowitej powierzchni powiatu gdańskiego. Gmina sąsiaduje z Gdańskiem, Pruszczem Gdańskim oraz z gminami wiejskimi: Cedry Wielkie, Suchy Dąb, Pszczółki, Trąbki i Kolbudy.

Gmina Pruszcz Gdański położona jest na skrzyżowaniu ważnych w regionie dróg tj. S6 (Obwodnica Trójmiasta) oraz S7 (Obwodnica Południowa). Przedłużeniem trasy S6 jest autostrada A1, rozpoczynająca się w węźle Pruszcz Gdański (dawniej Rusocin), będąca głównym korytarzem transportowym łączącym region Pomorza z resztą kraju.

Gmina leży na styku dwóch krain geograficznych tj. Pojezierza Kaszubskiego i Żuław Wiślanych. Użytki rolne zajmują w gminie łącznie 71%, lasy i grunty leśne niecałe 4% powierzchni.

Szlaki piesze, rowerowe i wodne
Szlak Mennonitów

Szlak Mennonitów liczy 195 km i wiedzie z Gdańska do Elbląga. Trasa rowerowa na terenie gminy Pruszcz Gdański ma ponad 16,5 km długości i biegnie od Przejazdowa do Kiezmarku z odnogą z Wróblewa do miejscowości Grabiny - Zameczek.

Płaski teren pozwala na spokojne pokonywanie odległości nawet dzieciom. Trasa nie jest jednak monotonna. Można tu zobaczyć wiele zabytków, będących dziedzictwem Mennonitów: domy podcieniowe, gotyckie kościoły lub ich ruiny, drewniana dzwonnica, dawne cmentarze oraz urządzenia hydrotechniczne: kanały, śluzy, oraz mosty.

Ciekawy zabytek mennonicki zobaczymy we wsi Wiślina. Znajduje się tu drewniana dzwonnica z 1792 roku. Stoi ona na terenie cmentarza niegdyś związanego z nieistniejącym już gotyckim kościołem. Wewnątrz bramy na czterech konstrukcyjnych słupach zobaczyć można wycięte, dobrze zachowane napisy: fundacyjny sołtysa z Dziewięciu Włók, opiekunów kościoła oraz datę i nazwisko wykonawcy bramy (Jakub Jentzen 1792 r.).

Szlak cysterski

Przez gminę Pruszcz Gdański przebiega szlak cysterski. Historia cystersów związana jest z sanktuarium w Łęgowie i osobą świątobliwego cystersa Iwo Rowedera (1699 – 1765).

Iwo Roweder zbudował sanktuarium, sprawdził do niego obraz Matki Bożej Rokitniańskiej oraz wprowadził kult św. Oliwii w Oliwie (reaktywowany w Łęgowie).

Historia sanktuarium jest bardzo ciekawa KLIK: http://www.legowo-sanktuarium.pl/content/index.php?option=com_content&view=article&id=57&Itemid=85

Szlak Elektrowni Wodnych Raduni

Kajakowy Szlak Elektrowni Wodnych Raduni powstał w 2009 roku. Na odcinku rzeki od Straszyna do Pruszcza Gdańskiego powstały przenoski, znaki i tablice. To wspaniała przygoda z naturą i techniką, a także możliwość podziwiania z perspektywy wody m.in. gdańskiej starówki.

Unikalny w Polsce kajakowy Szlak Elektrowni Wodnych znajduje się na rzece Raduni między Straszynem a Pruszczem Gdańskim. Na odcinku około siedmiu kilometrów turysta podziwiać może cztery zabytkowe i czynne do dzisiaj elektrownie wodne z początku XX wieku. Szlak rozpoczyna się w Straszynie w pobliżu Obwodnicy Trójmiejskiej. Po drodze przepływa się na zmianę przez wartkie i szybkie odcinki rzeki oraz jeziora zaporowe przy elektrowniach wodnych. Pokonanie odcinka ze Straszyna do Pruszcza Gdańskiego zajmuje dwie godziny. Trasa ta jest wyjątkowo ciekawa ze względu na położone przy niej elektrownie, malownicze krajobrazy, możliwość relaksu w otoczeniu przyrody. W Pruszczu Gdańskim, w pobliżu Faktorii Bursztynowej i Międzynarodowego Bałtyckiego Parku Kulturowego, istnieje możliwość zakończenia spływu lub jego kontynuacji Radunią, a następnie Motławą, w kierunku Gdańska. Droga do Gdańska wiedzie przez miasto Pruszcz Gdański, dzielnice

Gdańska – Święty Wojciech i Olszynkę, a następnie przez Kamienną Słuzę, Opływ Motławy i Starą Motławę do historycznego centrum Gdańska. Spływ można zakończyć w przystani klubu kajakowego PT TK „Żabi Kruk”.

Dolny odcinek Raduni został zagospodarowany i udostępniony turystom w roku 2009 przez gminę i miasto Pruszcz Gdański. Inwestycję zrealizowano dzięki dofinansowaniu z funduszy Unii Europejskiej.

Kajakowy Szlak Elektrowni Wodnych prowadzi przez następujące elektrownie:

EW Straszyn, wybudowana w 1910 roku, o mocy 2 411 kW i spadzie 13,80 m

EW Prędzieszyn, wybudowana w 1937 roku, o mocy 872 kW i spadzie 4,50 m

EW Kuźnice, wybudowana w 1934 roku, o mocy 781 kW i spadzie 4,21 m

EW Juszkowo, wybudowana w 1937 roku, o mocy 250 kW i spadzie 4,25 m

EW Pruszcz II, wybudowana w 2005 roku, o mocy 250 kW i spadzie 5,56 m
Więcej o szklaku w ulotce KLIK <http://trzykrajobrazy.pl/wp-content/uploads/2012/03/broszura.pdf>

Szlak parków podworskich

Nowy szlak turystyczny Gminy Pruszcz Gdański poprowadzi nas śladami wspaniałego starodrzewu, kaskadowych stawów i wyjątkowych gatunków rodzimych roślin.

Trzy z podworskich parków na terenie gminy doczekały się już rewitalizacji. Swój dawny blask odzyskało Arciszewo, Rekcin i Rotmanka.

Przypomnijmy. Odnowienie parku w Arciszewie obejmowało wykonanie prac porządkowych, odtworzenie pieszych ciągów komunikacyjnych z rodzimego gruntu, umiejscowienie elementów architektury ogrodowej takiej jak: ławki, kosze, edukacyjne tablice informacyjne, tablice dendrologiczne, stojaki na rowery, karmniki i budki lęgowe dla ptaków, odtworzenie niektórych drzew i krzewów oraz stworzenie siłowni na świeżym powietrzu z urządzeniami do ćwiczeń.

Park w Rekcinie został oczyszczony ze śmieci, chwastów i jednorocznych krzewów. Stare drzewa zostały odmłodzone (przycięte), a w ich sąsiedztwie pojawiły się nowe drzewka, byliny i krzewy. Zagospodarowano zasadzkę i wysiano trawniki. Na terenie parku pojawiła się mała architektura w postaci ławek, koszy na śmieci, tablic informacyjnych oraz wiaty piknikowej.

Z kolei rewitalizacja zespołu dworsko – parkowego przy ul. Leśnej w Rotmance polegała na stworzeniu ścieżki przyrodniczej z tablicami edukacyjnymi i małą architekturą.

Obecnie gmina chce przywrócić dawną świetność dwóm pozostałym podworskim parkom – w Wojanowie (powierzchnia 9 ha) i w Będzieszynie (3 ha). Pozyskała już środki na stworzenie dokumentacji i jak tylko ruszą programy unijne, złoży wniosek o dofinansowanie inwestycji.

Park w Wojanowie przed rewitalizacją

Warto odwiedzić

Centrum Sportu i Rekreacji w Juszkowie – przystań kajakowa oraz wypożyczalnia sprzętu wodnego nad rzeką Radunią. Niezwykle malownicze miejsce wyposażone w infrastrukturę sportową (boiska) i rekreacyjną (siłownia zewnętrzna, plac zabaw, wiata piknikowa).

Stacja wodna w Wiślince – przystań zarówno dla mieszkańców, jak i turystów pragnących skorzystać z atrakcji Pętli Żuław.

Skansen Żuławskich Maszyn Rolniczych w Mokrym Dworze - historia regionu opowiedziana sprzętem rolniczym. Wiele cennych eksponatów, w tym żniwiarka Deering z przełomu XIX i XX w.

Baza noclegowa i gastronomiczna

Hotele i pensjonaty

Hotel Merkurs, Straszyn, ul. Objazdowa 8, tel. 58 682-02-95 www.hotelmerkursy.pl
„Oberża Pod Lipami”, Łęgowo, ul. Tczewska 57, tel. 58 683-76-70 www.pod-lipami.com.pl
Hotel „Pod Lipami”, Bystra, ul. Gdańska 17, 58 692-03-24 <http://www.bystra.net>
Pensjonat „Dom Młynarza”, Żukczyn, ul. Młyńska 3, tel. 58 691-14-83 www.dommlynarza.pl
Hotel „Gniecki”, Przejazdowo, ul. Kasztanowa 2, tel. 58 302-02-02
www.hotelgnieckigdansk.pl
Hotel „Czarna Perła”, Przejazdowo, ul. Główna 18A, tel. 683-84-14 www.czarna-perla.pl

Gospodarstwa Agroturystyczne

„Jaworowo”, Jagatowo, ul. Sosnowa 2, tel. 504-092-404 www.jaworowo.eu
„U Marysi”, Mokry Dwór 4A, 504-216-404
„Zielona Farma”, Rokitnica, ul. Bałtycka 30, www.zielonafarma.eu
„Orzechowe Ranczo”, Wiślina, ul. Świerkowa 11, tel. 609-821-982
<http://orzechoweranczo.nocowanie.pl>
Gościniec „Pod Kasztanem”, Rokitnica, ul. Bałtycka 12, tel. 58 682-10-22
<http://orzechoweranczo.nocowanie.pl>
„Chata Żuławska”, Krępiec 7, tel. 501-496-695 <http://chatazulawska.krepiec.pl>

Restauracje i bary

Restauracja & Pizzeria „Filmowa”, Rotmanka, ul. Piłsudskiego 11, tel. 503 150 503
www.filmowa.com.pl
Restauracja Hito Sushi, Borkowo, ul. Współczesna 1 M, tel. 58 355 04 03, www.hitosushi.pl
Zajazd Korona, Łęgowo, Tczewska 19, tel. 0-58 682 85 20, <http://www.zajazdkorona.h2.pl/>
Restauracja 5 Smaków, Borkowo, ul. Współczesna 1 J, tel. 537-11-17-18
<http://www.5smakow2.5smakow.eu/>
Pizzeria Mona, Straszyn, ul. Spokojna 33, tel. (58) 682-02-60, 602-574-95, <http://pizzeria-mona.pl>
Marlin BAR, Straszyn, Starogardzka 42, tel. (58) 691 00 55, <http://www.onewaypizza.pl/>
Bar, pizzeria Kalabria, Straszyn, ul. Starogardzka 42/44, tel. (58) 691-00-55
Chata Myśliwska Pod Sokołem, Straszyn, ul. Objazdowa 4b, tel. 605 218 221,
www.biesiada.gda.pl
Jagatówka Leśny Dwór, Jagatowo, ul. Sosnowa 1, tel. 606 686 975, <http://www.jagatowka.pl/>
Restauracja Złoty Staw, Borkowo, ul. Akacyjowa 23 C, tel. (58) 302 06 06,
<http://www.zlotystaw.pl/kontakt/>